

När Trollhättan var en idyll

Artikel i Elfsborgs läns annonsblad

10 december 1963

med bilder från Innovatums bildarkiv.

En idyllisk vy från Trollhättans centrum i början av sekelskiftet. Originalmålningen är utförd av "silhuettklipparen" Gustaf Larsson, en på den tiden välkänd artist i staden.

Trollhättan i maj 2017

Annika Hjortkap

I början av sekelskiftet kunde man se denna gatubild i centrala Trollhättan. Så ser det emellertid inte ut numera och den gatukorsning som man anar på bilden är mycket livligt trafikerad och det är ofta som fotgängare faller fula ord just där, enär motorförare i allmänhet i mycket liten utsträckning respekterar sådana som använder apostlahästarna för att korsa gatan.

Rätt gissat! Det är korsningen av Torggatan och Österlånggatan. Det lilla röda huset med den höga trappan var Torggatan 1 och där reser sig nu den Rhodinska fastigheten, i vilken bland annat SF-biografen Skandia är inrymd.

Lite längre bort ligger en annan mindre fastighet utmed Österlånggatan. Denna ägdes av disponent Leopold Landberg vid Trollhätte Pappersbruk. Inom parantes sagt fader till den kände vänersborgsadvokaten Bertil Landberg. Den större fastigheten bortom den landbergska var också ett rhodinhus och står kvar än i dag.

Å den landbergska tomten ligger nu en större fastighet, gemenligen kallad "hantverkshuset" enär hantverkarna har en del sammankomster där.

Mitt emot den lilla fastigheten med den höga trappan skymtar i det snöiga vinterlandskapet en tydligen mera pampig byggnad. Det är Vattenfalls förvaltningsbyggnad, på den tiden kallad Schwans villa eller direktionsbyggnaden.

Tåg genom centrum

I Torggatans körbana skymtar ett konstigt "lämmeltåg" mitt framför Vattenfalls plantering. Tittar man noga på bilden finner man att det är ett litet lok som efter sig drar sex vagnar. Tågsättet kommer från sandgroparna å Håjum, just där nuvarande krematoriet är uppfört och har passerat genom skogsområdet å nuvarande Tingvalla, kommit fram och sneddat Drottningtorget och därefter kört ut mitt i Torggatan. Loket och de sex vagnarna kör vidare över bron och ner till kraftstationen.

Å bilden lägger man vidare märke till att en kvinna närmar sig en kur, uppförd å torget, med andra ord sagt nuvarande "Tärtan". Där fanns vattenpumpen och vattnet från denna täkt ansågs vara det friskaste och bästa man på den tiden kunde bjuda i Trollhättan.

Bönder protesterade

När det förspordes att en järnväg skulle anläggas från Håjum till arbetena vid kraftstationsbygget blev det vapengny bland bönderna ute i bygderna.

Dessa hade nämligen hoppats att få ta hand om körslorna av sand och grus med sina hästar, men därav blev intet. Bönderna protesterade länge och väl mot järnvägen och som främsta skäl hade man att det inte gick att köra in till Trollhättan längre enär hästarna skulle bli skrämda av trafiken. Dessa argument hjälpte föga och inte ens ett försök att stoppa järnvägstrafiken på torgdagarna rönt någon förståelse.

En originell konstnär

Den gamla trollhättebild vi här visar är återgiven efter en målning, utförd av en synnerligen originell trollhättebo. Det var den kände silhuettklipparen Gustaf Larsson, vilken också kunde hantera en pensel. Larsson var på sin tid en mycket känd person här och var, men det var nog inte i första hand hans målningar utan hans kunnande som silhuettklippare som gjort namnet känt. Det är säkerligen ett mycket stort antal av de många turister, som under seklets första år besökte Trollhättan, vilka låtit "klippa" sig av honom. Vid flera tillfällen lär han visat sitt kunnande i Stockholm, där han till sina personliga vänner räknade självaste Albert Engström.

Hörnet av Torggatan 1 och Österlånggatan 54, "Olle-Marias" fastighet. Därefter "Aktivs" samt E Rhodins hus. Foto år 1911-1912. Foto och text från Walter Göranssons bildsamling.